

Aluevaltuusto 25.02.2025 § 10

§ 10

Vastauksen antaminen valtuutettu Cederlöfin, Laaksosen, Wickströmin ja 19 muun valtuustoaloitteeseen suunnitelman laatiminen yhdessä kuntien kanssa yksinäisyyden ehkäisemiseksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Suominen Tuula

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää

1. merkitä alla olevan aluehallituksen antaman vastauksen tiedoksi

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhdessä kuntien kanssa laatii suunnitelman siitä, miten yhteistyössä ehkäistään vanhusten kokemaa yksinäisyyttä. Valtuustoaloitteessa todetaan yksinäisyyden olevan kasvava haaste ikääntyneille, minkä vuoksi ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä tulisi lisätä sekä yhteistyötä ja vastuurajoja selkiyttää yksinäisyyden ehkäisytyössä.

Länsi-Uudenmaan alueella yksinäiseksi itsensä kokevia ikääntyneitä yli 75-vuotiaista asukkaista on noin 12 %, mikä mukaiilee maan keskiarvoa (Sotkanet 2022). Hyvinvointialuestrategiassa (25.10.2022 § 69) painopisteenä on valtuustoaloitteessa todetun mukaisesti vaikuttava ennaltaehkäisy ja valtuustokauden tavoitteeksi on nostettu matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman (13.2.2024 § 4) tavoitteiksi on asetettu yksinäisyyden tunnistaminen ja ehkäisy sekä suunnitelmallinen yhteistyö kuntien ja muiden toimijoiden kanssa ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Mielen hyvinvoinnin haasteiden varhaista tunnistamista ja ohjausta tehdään ikääntyneiden eri palveluissa. Seniori-Infon neuvonta ohjaa ensiarvion yhteydessä ikääntyneitä sekä heidän läheisiään hyvinvointia edistävään toimintaan tai alueen muuhun yhteisölliseen toimintaan. Yhteydenottaja voi olla asiakas, omainen tai jokin viranomaistaho. Mikäli neuvonta ja ohjaus ei ole puhelimitse riittävää, varataan asiakkaalle kotikäyntiaika laaja-alaista palvelutarpeen arviointia varten.

Palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan ja asiakkuuden aikana seurataan yksinäisyyden kokemusta muun muassa RAI-välineistön mittareilla. Yksinäisyyden kokemus on esimerkiksi alueen säännöllisen kotihoidon asiakkailta verrattain korkealla tasolla (yli 30 %), kun yhteisöllisen asumisen asiakkaita vain 4 % kokee yksinäisyyttä. Kotihoidon asiakkaiden yksinäisyyden vähentämiseksi on pyritty löytämään keinoja kehittämällä palveluita vastaamaan paremmin yksinäisyyttä kokevien asiakkaiden tarpeisiin. Viimeisen vuoden aikana on tähän kokeiltu muun

muassa Gubbe-palvelua. Mielen hyvinvointia tukevia ja yksinäisyyttä vähentäviä toimintamalleja on pilotoitu yksilöllisen ohjauksen ja neuvonnan, etäryhmätoiminnan sekä vapaaehtoistoiminnan avulla, joista on saatu hyviä tuloksia. Pilotoitujen hyvien käytäntöjen laajentamista suunnitellaan hyvinvointialueella.

Etäryhmätoiminnan ja yksilöllisen ohjauksen lisäksi kotona asuville kohdentuvaa ryhmätoimintaa on Olkkari-toimintana sekä kuntouttava päivätoimintana. Ikääntyneiden Olkkari-toiminta mahdollistaa kohtaamisen ja yhdessäolon hyvinvointia edistävien teemojen äärellä. Toiminnalla tuetaan toimintakykyä ylläpitämistä, hyvinvointia ja terveyttä ja tarvittaessa osallistumista tuetaan vapaaehtoisen tuella. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoimintaa mahdollistaa sosiaalista kanssakäymistä, hyvinvoinnin tukea sekä parantaa omaishoitajien jaksamista.

Hyvinvointialueen yksinäisyyden ehkäisy toteutuu vahvassa sidosryhmä- ja verkostoyhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry koordinoi Länsi-Uudellamaalla Ikäverkostoa, joka kokoaa alueen toimijoita yhteen säännöllisesti. Hyvinvointialueen järjestöavustuksia on myönnetty vuosina 2024–2025 yksinäisyyden ehkäisyyn, kohtaamispaikkatoimintaan ja arjen tukeen useille järjestöille ja yhdistyksille. Useat kunnat järjestävät senioreille erilaista ryhmä- ja kohtaamispaikkatoimintaa, usein yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Paikalliset käytännöt eroavat alueella ja hyviä käytäntöjä on tärkeää tunnistaa ja kehittää edelleen yhteistyössä. Ikääntyneiden palvelut jatkaa edelleen suunnitelmallista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa verkostoissa sekä paikallisesti ikääntyneiden yksinäisyyden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Yhteenveto

Ikääntyneiden palveluissa ikääntyneiden yksinäisyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisevä työ toteutuu ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaisesti ja suunnitelmallisella yhteistyöllä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.

Selostus

Liitteet

- 1 Fullmäktigeledamöterna Cederlöf, Laaksonen och Wickströms motion: En plan med kommunerna för att förebygga ensamhet / Valtuutettu Cederlöfin, Laaksonen ja Wickströmin valtuustoaloite: Suunnitelman laatiminen yhdessä kuntien kanssa yksinäisyyden ehkäisemiseksi

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Aloitteen jättäjät, palvelualuejohtaja

Päätöshistoria

Aluehallitus 03.02.2025 § 17

§ 17

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhdessä kuntien kanssa laatii suunnitelman siitä, miten yhteistyössä ehkäistään vanhusten kokemaa yksinäisyyttä. Valtuustoaloitteessa todetaan yksinäisyyden olevan kasvava haaste ikääntyneille, minkä vuoksi ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä tulisi lisätä sekä yhteistyötä ja vastuurajoja selkiyttää yksinäisyyden ehkäisytyössä.

Länsi-Uudenmaan alueella yksinäiseksi itsensä kokevia ikääntyneitä yli 75-vuotiaista asukkaista on noin 12 %, mikä mukaiilee maan keskiarvoa (Sotkanet 2022). Hyvinvointialuestrategiassa (25.10.2022 § 69) painopisteenä on valtuustoaloitteessa todetun mukaisesti vaikuttava ennaltaehkäisy ja valtuustokauden tavoitteeksi on nostettu matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman (13.2.2024 § 4) tavoitteiksi on asetettu yksinäisyyden tunnistaminen ja ehkäisy sekä suunnitelmallinen yhteistyö kuntien ja muiden toimijoiden kanssa ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Mielen hyvinvoinnin haasteiden varhaista tunnistamista ja ohjausta tehdään ikääntyneiden eri palveluissa. Seniori-Infon neuvonta ohjaa ensiarvion yhteydessä ikääntyneitä sekä heidän läheisiään hyvinvointia edistävään toimintaan tai alueen muuhun yhteisölliseen toimintaan. Yhteydenottaja voi olla asiakas, omainen tai jokin viranomaistaho. Mikäli neuvonta ja ohjaus ei ole puhelimitse riittävää, varataan asiakkaalle kotikäyntiaika laaja-alaista palvelutarpeen arviointia varten.

Palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan ja asiakkuuden aikana seurataan yksinäisyyden kokemusta muun muassa RAI-välineistön mittareilla. Yksinäisyyden kokemus on esimerkiksi alueen säännöllisen kotihoidon asiakkailla verrattain korkealla tasolla (yli 30 %), kun yhteisöllisen asumisen asiakkaista vain 4 % kokee yksinäisyyttä. Kotihoidon asiakkaiden yksinäisyyden vähentämiseksi on pyritty löytämään keinoja kehittämällä palveluita vastaamaan paremmin yksinäisyyttä kokevien asiakkaiden tarpeisiin. Viimeisen vuoden aikana on tähän kokeiltu muun

muassa Gubbe-palvelua. Mielen hyvinvointia tukevia ja yksinäisyyttä vähentäviä toimintamalleja on pilotoitu yksilöllisen ohjauksen ja neuvonnan, etäryhmätoiminnan sekä vapaaehtoistoiminnan avulla, joista on saatu hyviä tuloksia. Pilotoitujen hyvien käytäntöjen laajentamista suunnitellaan hyvinvointialueella.

Etäryhmätoiminnan ja yksilöllisen ohjauksen lisäksi kotona asuville kohdentuvaa ryhmätoimintaa on Olkkari-toimintana sekä kuntouttava päivätoimintana. Ikääntyneiden Olkkari-toiminta mahdollistaa kohtaamisen ja yhdessäolon hyvinvointia edistävien teemojen äärellä. Toiminnalla tuetaan toimintakykyä ylläpitämistä, hyvinvointia ja terveyttä ja tarvittaessa osallistumista tuetaan vapaaehtoisen tuella. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoimintaa mahdollistaa sosiaalista kanssakäymistä, hyvinvoinnin tukea sekä parantaa omaishoitajien jaksamista.

Hyvinvointialueen yksinäisyyden ehkäisy toteutuu vahvassa sidosryhmä- ja verkostoyhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry koordinoi Länsi-Uudellamaalla Ikäverkostoa, joka kokoaa alueen toimijoita yhteen säännöllisesti. Hyvinvointialueen järjestöavustuksia on myönnetty vuosina 2024–2025 yksinäisyyden ehkäisyyn, kohtaamispaikkatoimintaan ja arjen tukeen useille järjestöille ja yhdistyksille. Useat kunnat järjestävät senioreille erilaista ryhmä- ja kohtaamispaikkatoimintaa, usein yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Paikalliset käytännöt eroavat alueella ja hyviä käytäntöjä on tärkeää tunnistaa ja kehittää edelleen yhteistyössä. Ikääntyneiden palvelut jatkaa edelleen suunnitelmallista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa verkostoissa sekä paikallisesti ikääntyneiden yksinäisyyden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Yhteenveto

Ikääntyneiden palveluissa ikääntyneiden yksinäisyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisevä työ toteutuu ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaisesti ja suunnitelmallisella yhteistyöllä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja
2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Valtuutetut Cederlöf, Laaksonen, Wickström sekä 19 muuta valtuutettua ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 1.10.2024 § 56 valtuustoaloitteen suunnitelman laatimisesta yhdessä kuntien kanssa yksinäisyyden ehkäisemiseksi.

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutusta ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, mutta vähintään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria